

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ———— 20 coroane.
Pe jumătate de an ———— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Deák Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 268.

Chestiunea Bisericii Românești.

II.

Pe lângă organizarea internă bisericăscă, pe noi ne interesează tot în același măsură, sau poate și mai mult chestiunea raportului bisericii față cu statul.

În regatul român biserica ortodoxă este instituție cu caracter public și totodată e biserică de stat. Va să zică statul încă are caracterul ortodox român. Așa a fost, așa este și, mai ales, așa are să și rămâie și pe viitor.

Biserica ortodoxă din România este înaintea de toate Biserica României și Biserica neamului românesc. Ortodoxia este la mijloc; de jur împrejur stă însă munca și suferința noastră. Un popor poate să părăsi totdeauna ce i-s'a dat, dar niciodată nu se va găsi un popor, care să consimtă să părăsi ceea ce și-a dat el însuși, suferind și luptând" (N. Iorga).

În trecut, Biserica ortodoxă română și Statul român ortodox au împlinit o frumoasă misiune civilizatorică chiar, și nu numai în serviciul ortodoxiei universale. Grecii, Arabii, Turcii, Georgienii, s'au bucurat de ocrotirea și ajutorul moral-cultural și chiar material al Principatelor române și ortodoxe. Tradițiunea aceasta nu e permis să se stângă; din contră ea, ca una ce e predestinată să se înlățească pe viitor în o și mai mare măsură, are să ne sporească gloria națională politică, de civilizatori ai Orientului, și să ridice și prestigiul Bisericii ortodoxe române. României-întregite nu-i este permis să uite de aceasta îndoită misiune a sa, din care — realizându-și-o — va profita necondiționat și mult sub toate raporturile.

Prin aceasta prizmă vom înțelege și mai bine, de ce însuși Ioan Brătianu, într'un discurs rostit în dec. 1868, a avut calde simțăminte și pronunțate porniri pantru susținerea acestei tradiții a statului român ortodox și a Bisericii sale ortodoxe*). România-Mare, deci, are — din îndoite motive — să-și păstreze și pe mai departe caracterul de stat ortodox și de a menaja ortodoxia, acasă ca religione de stat, și de a o sprijini și în afară.

...Ca Români, domnilor! suntem ortodocși și ca ortodocși avem simpatii pentru populațiunile ortodoxe. Ori și unde s'ar ivi o chestiune ortodoxă, ori și unde s'ar ivi o primejdie pentru ceice se închină la aceeași Biserică cu noi, este o chestiune românească... Suntem din Orient... suntem un popor din Orient, care am trăit cu Slavii, cu Grecii, cu Bulgarii de mil de ani, și nu în timpul de fericire vom uita pe frații noștri, cu cari am trăit atâtea secole de suferințe și de nenorocire... Sunt alianțe de sânge, alianțe de religione, alianțe de inimă... Noi Românii trebuie să trăim ori să perim cu Orientul întreg.

Între biserica ort. română și între statul român, mai bine zis: între principalele române, au existat, până la conflictul canonic — ajuns în discuțiune și la patriarhia de Constantinopol — sub Cuza-Vodă, cele mai cordiale raporturi. D'atunci încoaci, însă, tot mereu eră tulburată vechea armonie, din pricina politicii urmate față de Biserică, după calpod apusean interconfesional adus din Paris. Biserica, d'atunci încoaci, începe să resimtă toate sguduirile politicii zilnice. Prin aceasta se caracterizează politica Regatului față de Biserică, vrând să și-o aservească.

În Besarabia — lucru știut — Biserica unui fragment de Moldoveni a fost rusificată și pusă la discreția politicii rusești.

În Bucovina, de când a fost prinsă ea în ghiare de rapacele vultur austriac cu două capete, Biserica celuilalt fragment de Moldoveni, a fost ferecată în cătușile Iosefinismului și ținută în raport sclavic față cu Statul, în butul legii austriace despre libertatea și egalitatea confesiunilor.

La noi, în a noastră mitropolie, erau alte stări. Nouă ne dădea o lege ardeleană, articolul de lege 3 din 1579, dreptul de a ne alege Episcopii, pe lângă aprobare domnească. Aceasta lege a statului calvinesc ardelean și legea IX dela 1868 a statului ungar interconfesional recunosc și admit un drept esențial al bisericii noastre, dreptul acesteia la autonomie sau independență în raport cu statul politic.

Noi, cu aceasta moștenire sfântă și binecuvântată, a ideii de libertate față de stat, intrăm între hotarele patriei lărgite și nădăjduim, că aceasta curată sămânță, căzând în pământul cel bun al înțelepciunii de stat și al conștiinței de sine și demnității Bisericii, va aduce rod bogat pentru mărirea lui Dumnezeu și pentru prosperarea Neamului Românesc.

N'am dori să fim judecați, că cu acest patrimoniu sufletesc al nostru, intrăm în cadrele statului Român, ca niște refractari. Noi credem sus și tare, că nu putem absta delă un mare triumf moral, ce l-am plătit cu grele jertfe față de statul ungar.

Dar noi credem, mai departe, și aceea, că azi, când în largul lumii, institute și instituțiuni și toți indivizii deopotrivă ajung la deplina libertate, are și Biserica ortodoxă, titlu deplin la lărgirea sferei sale de libertate față cu Statul. Noi nu putem

înțelege, că de ce tocmai Biserica ortodoxă, care în Statul Român a dat tradiționala dovadă neîntreruptă despre patriotismul său cald și rostul său înalt în stat, să rămână în aceleași raporturi de dependență față cu statul.

Azi, o anumită democrație „română“ (?) cere umilirea Bisericii la rostul de instituțiune privată, despoierea ei de averi și de prestigiu etc. Un atare fenomen ne îndeamnă să fim și mai stăruitori în a cere susținerea și chiar lărgirea caracterului ortodox al statului român și, totodată și înzestrarea Bisericii ortodoxe române, din România întregită, cu autonomie, ca astfel dânsa să poată trăi cu adevărat pentru misiunea sa sfântă.

Frații, cari au suferit cnota muscălească și tirănia înmănușată a austriacilor, de sigur, ne vor înțelege pe noi, ceice printre aspre și dese lovituri de ciomag unguresc, am ajuns la autonomie bisericăscă față de stat, și cari, tocmai din acest motiv, înzistăm pentru deplina libertate bisericăscă în viitor.

Dar, din fericire, și în vechiul Regat Român începe de o vreme a se forma tot mai mult conștiința despre necesitatea libertății Bisericii în raport cu statul. Așa am auzit, delă un personaj foarte marcant, că până și partidul liberal din Regat se gândește la autonomia bisericăscă. În acelaș ogaș este și partidul național-democrat al dlui N. Iorga, un fervent apărător al libertății bisericăști în raport cu statul. Iar mai nou, partidul țărănist, nou înființat în Regatul vechiu, și-a scris, între punctele de program politic, autonomia bisericăscă.

Binecuvântă, Doamne, aceste începuturi!

Chestiunea raportului dintre Biserică și Stat trebuie privită din cel puțin două puncte de vedere: istoric-dogmatic și al viitorului.

Din punct de vedere istoric-dogmatic: Insuși Domnul Isus Hristos, când și-a înființat Biserica, nu a ținut seama de vre-o legitimație ori încuviințare din partea puterii lumesti. Din contra, a făcut distincțiune între a Sa „împărăție“ și între „aceasta lume“, între Dumnezeu și Chezarul, și și-a înființat Biserica chiar și împotriva voinței puterii de stat.

Statul și Biserica sunt instituțiuni distincte, și nu pot atârna necondiționat unul de altul. Dar ele sunt avizate a se respectă și ajută împrumutat, fiind puse amândouă în serviciul Provedinței.

Statul creștin a respectat până la un punct, acest raport de reciprocitate; mai apoi însă, începând din epoca bizantină a imperiului absolutist, l-a violat, înstăpânindu-se în mod volnic asupra Bisericii, întocmai ca, în Apus, Papalitatea asupra Statelor politice. De atunci a intrat Biserica ortodoxă în raport — mult puțin — de subordinațiune față cu Statul monarhic absolutist, ceea ce se potrivește și mai puțin în epoca de libertăți moderne și în state monarhice, în cari puterea Suveranului absolutist de odinioară s'a constituționalizat.

Acest raport, de umilire din trecut și până azi, al Bisericii față cu statul, trebuie revizuit și remediat radical, căci el reprezintă *negațiunea ideii de libertate în Stat*, și este totodată un *anahronism*, dacă tuturora — indivizi și societăți — le lărgesci în stat sfera libertăților și numai Biserica o ții tot în raportul mortificator, de atâr-nare dela puterea de stat și dela fluctuațiile politice militante.

Cât pentru viitor vine dela sine întrebarea: Oare Statul Român, mai încurând ori mai târziu, nu se va interconfesionaliza?

Interconfesionalizarea lui ar însemna ruperea tuturor firelor tradiției, în care s'au zămislit însuși Poporul și Statul Român. Urmărilor acestui pas ar fi incalculabile și Statul — încunjurat de atâția și atâția dușmani externi — s'ar lipsi și de cel mai efectiv sprijin intern, ce l-a avut în trecut și l-ar putea avea la sigur și pe viitor, din partea Bisericii.

Noi punem în discuție ipoteza interconfesionalizării, nu pentru frica de ea, ci pentru motivul, că în caz de o atare nefastă eventualitate, Biserica are să-și tragă din vreme toate consecințele, gândindu-se până și la martiriu. În cazul primejdiei de interconfesionalizarea Statului Biserica își este datoare sieși, dar în o și mai mare măsură lui Hristos, *să înceapă din vreme preparativele, — nu ale unui războiu cu Statul ca instituțiune, ci pentru luminarea credincioșilor săi*, cari fac opinia publică, asupra destinațiunii Bisericii în lume și în stat și pentru credincioși; asupra relațiilor firești și a intereselor reciproce dintre Biserică și Stat. Astfel s'ar putea preveni sau cel puțin atenua acel eventual conflict, cu urmările sale dezastruoase, cari ar mână apa cer-telor noastre numai pe moara dușmanilor externi, poate și interni, ai țării.

Romano-catolicii și-au formulat și sistematizat de mult doctrina despre raportul dintre Biserică și Stat. Noi Românii ortodocși n'avem asemenea lucrări. Și noi trebuie să facem acest lucru, cel puțin acum, în ceasul al 11-lea. Acest serviciu sfânt și totodată și patriotic l-ar putea aduce Bisericii și Patriei unul ori altul dintre profesorii noștri de drept bisericesc, trecând în revistă evoluția relațiilor dintre Statul ortodox și Biserica ortodoxă și fixând un sistem de raport nou, potrivit vremurilor de azi. Autoritățile noastre bisericești, în primul loc, apoi și însuși clerul nostru vor trebui să sprijinească scoaterea la lumină a unei atari opere teologice.

Bisericile Ortodoxe Române, din provinciile acum încorporate Regatului Român

și cari au avut mult de a suferi dela puterea de stat politic rusesc, austriac și unguresc, au savurat de curând clipele supreme, în cari — și astădată — s'a împlinit un cuvânt de prorocie al sfântului apostol Pavel, că: cine strică Biserica lui Dumnezeu, și Dumnezeu îl va surpă pe acela.

La picioarele Bisericii ortodoxe, care este și națională, a căzut, drept așternut al picioarelor ei, puterea statelor tirane, cari au maltratat-o.

Noi, în fața relațiilor nouă ce se vor încheia între România-Mare și Marea Biserică ortodoxă a tuturor Românilor — ori cari ar fi acelea relațiuni — nu ne temem pentru Biserică, cât pentru Statul Român, care nu are făgăduința eternității. România întregită își va pune sieși, drept temelie neclătită, peatra cea din capul unghiului, care este Hristos, dacă va asigura Bisericii ortodoxe din patria nouă și lărgită, deplină libertate și întreg sucursul moral și material din partea puterii de stat.

Deie Dumnezeu, ca Biserica ortodoxă română din Marea-Românie să-și afle, în cuprinsul său, forma de unitatea cea mai desăvârșită, iar în raportul extern s'ajungă în relațiunile cele mai libere și cordiale cu România-Mare, ca stat național și ortodox deopotrivă.

Ce vi-se pare de Hristos?

Al cui fiu este El?

(Mateiu 21, 42.)

De F. Bettex. Trad. de N. Tandreu, preot.

(Urmare.)

Și cu câtă amabilitate își tractează el pe învățăceii săi! Cu câtă cruțare și îndelungă răbdare supoartă el slăbiciunile lor zilnice, greșelile lor, obiceiurile lor neplăcute (pentru că ei erau oameni ca și noi), pe vehementul și încrezutul Petru și chiar și lăcomia și inima profană a unui Iuda. Cât de aspru i-ar fi putut dojeni, dar el totuși dintre toate muștrările îndreptățite le face numai una, o muștrare privitoare la dragostea lor. Nu le aruncă în ochi, că ei ar fi așa de nerecunoscători, așa de egoiști, așa de trufași, așa de nedemni de dragostea lui, așa de nevrednici ca un Dumnezeu să-și facă de lucru cu ei; numai aceea îl doare, că ei cred prea puțin în dragostea lui, prea puține doresc dela el, de prea puține îl roagă, au prea puțină încredere că el ar fi gata să facă tot pentru ei, să le ajute peste măsură: acesta eră singurul lucru, care-l impută lor și pentru care îi înfruntă cu atâta dragoste. Și cu câtă dragoste părintească comunică el cu ei! „Dragi copii” îi chemă pe ei. „Nu slugi vă chem pe voi, voi sunteți prietenii mei” și înainte de moarte își uită soarta înfricoșată, pe care și-o așteptă și înaintea căreia sufletul lui eră de neliniștit, numai ca să-i mângâie pe ei. „Să nu se tulbure inimile voastre, eu merg să vă gătesc vouă loc, și vă voi lua cu mine, că acolo sunt eu, să fiți și voi”.

Oh! Aici putem noi înțelege, cât erau ei de întristați când le-a spus, că va merge undeva departe și ei puțin timp nu-l vor mai vedea, precum și atunci când l-au văzut pe el — care a făcut numai bine, a mângâiat și i-a ajutat pe toți — târît la moarte de o mulțime oarbă și înfuriată și mai apoi murind chinuit de răstignirea pe cruce. Nici un fiu, căruia-l moare cel mai bun și mai drag părinte, nici o văduvă, care plânge lângă sicriul soțului ei, nici un prietin la groapa amicului său de demult, nu pot pierde

atât de mult cât au pierdut ei în acest Hristos care le-a fost lor părinte și frate, mângâitor, învățător, Mesia și Dumnezeul lor; și pricepe bine, că atunci, când după înviere s'a arătat în mijlocul lor, de bucurie lor nu le venea crede, ei nu-și credeau ochilor. Și cu ce fel gingășie nemărginită îi dă apoi lui Petru înțeleagă, că i-a iertat lăpădarea lui întreită, famă și vătămătoare! Ar fi fost o manieră onestă, ba chiar și creștinească, să-i fi zis: „Tr'un ton plin de dragoste cel puțin atâta: „Îți-am spus, că te vei lăpăda de 3 ori de min-Dar tu n'ai vrut s'o crezi, te-ai fâlit, că vei merge cu mine până la moarte. Dar vezi așa se întâmplă, când te razimi numai pe puterile tale scoate-ți deci de aici o învățătură, care să-ți fie o admoniere serioasă pentru viitor” și a. m. d. Dar nimic din toate acestea! Cu iubire nemărginită îl privește Hristos pe învățăcelul, care puțin timp înainte se blăstăma-se, că nu-l cunoștea și-l întreabă de 3 ori: „Simone, iubești-mă prin aceasta îi dă ocazie, ca prin întreitul să pun afirmativ să-și coreagă iar întreita lăpădă și-l restabilește de nou în slujba lui apostolească prin întreitul decis: „Paște oile mele!” Nici o vorbă de dojană, nici o muștrare. Cum trebuia să-i svăcnească inima lui Petru de să-i rușina pieptul, de rușine și de căință, că a mințit acest domn și stăpân, de dragoste și de emoție pentru o astfel de bunătate. Într'adevăr pe cine nu-l mișcă așa ceva, acela nu simte nimic.

Așa a fost deci Hristos omul, cum a trebuit să fie, o asemănare a lui Dumnezeu. Și de aceea a venit în lume, ca să ne arate, ce înseamnă fi fost noi, dacă n'am fi căzut dela Dumnezeu! O icoană într'adevăr măreață, care are să ne mângâie în fața unor caricaturi așa de amare a chipului lui Dumnezeu, de cari întâlnim deseori de des în această lume și despre cari fără să vrem, te întrebi: Oare și o astfel de ființă să se creată după chipul lui Dumnezeu?

(Va urma.)

Congresul învățătorilor.

Deși se credeă că congresul nu va fi deosebit de impozant precum eră proiectat, totuși încă Se 2 zile înainte au venit stâlpii culturali din toate cântunele locuite de Români, cu excepția celor de sub domnia ungurească. De pe aici au venit numai reprezentanți. Congresul a ținut ședințe în 3 zile, s'au adus hotărâri diferite, bune și rele, moase, așa că avem speranță că cele ce s'au decis, vor fi traduse și în faptă, în viitorul apropiat. A participat dl Vasile Goldiș, ca cel mai mare prieten al învățătorimii, pe lângă aceea dor deputație din Bucovina, apoi vre-o 200 învățători cari fac parte din *corpusul voluntarilor români*, lângă aceea diferiți reprezentanți oficiali ai școlii și instituțiilor și confesiunilor. Congresul a luat parte în număr complet la marile adunări populare ce s'au ținut acolo.

Congresul a fost bine pregătit și a adunat cu unanimitate hotărârile importante, pe cari le vom enumera mai jos. După cetirea telegramelor congresul se constituiește: președinte Iuliu Vlad, vicepreședinti, M. Linu, Șt. Popoviciu, R. Botez, D. Lăpădatu, secretar: Aurel Pinteș, notari: O. Pop, Gh. Andraș și Andreiu Popa.

Primul orator dl Gh. Dragoș vobește despre stabilirea raportului între școală, stat și biserică. Pledează pentru statificarea tuturor școlilor confesionale. Motivează pentru ce crede dsa necesar acest lucru. Biserica nu mai poate susține școlă afară de aceasta suntem de două confesiuni. Instrucțiunea religioasă să o facă preotul. Eforia școlară să se desființeze.

Punctele principale din proiectul votat sunt: 1. Școlile să fie statificate, adecă susținute de stat.

2. Pentruca legătura între biserică și școală să se întărească, învățătorul să conducă prin el în Dumineci și sărbători la biserică și să cântecul ei răspunsurile liturgice.

De învățarea religiei să se îngrijească C.

Nr. 2346-1918 Ep.

Rațiociniul general

al fundațiunii „Zsiga”-iane din Oradea-mare pe anul școlar 1917—1918.

I. Venitele.

Table with 2 columns: Item and Amount. Items include Remanența de cassă, Din chirii, Din taxe de întreținere, Rebonificare din asigurare.

II. Spesele.

Table with 2 columns: Item and Amount. Items include Dări publice, Ecivalent, Taxe de asigurare, Pâne pentru elevi, Carne de vită, etc.

Bilanț. I. Venitele 3758458, II. Eșitele 37548-

Remanența de cassă bani gata la mâna episcopului 3658

Oradea-mare, la 31 Iulie 1918. Iosif Diamandi m. p., manipulant.

Cenzurat, aflat în deplină ordine, în ședința senatului fundațiunii Zsiga, ținută în Oradea-mare la 11/24 August 1918.

Andrei Horvath m. p., protopop, președinte. Georgiu Papp m. p., protopop, notar.

Rațiociniul prezent, aflându-se în ordine, se aprobă.

Oradea-mare, din ședința consistorială a senatului episcopesc ținută la 13/26 Noemvrie 1918. Dr. Aurelian Magier m. p. secr. cons.

INFORMAȚIUNI.

M. Sa regina Maria a României a sosit la Londra. Pretutindenea i-s-au făcut primiri călduroase.

Monumentul Unirii. Fruntașii români din Alba-Iulia inițiază întemeierea unui fond pentru ridicarea în Alba-Iulia a unui monument, prin care să se eternizeze în bronzul neperitor memoria eroilor...

Chestia Banatului rezolvită. Ziarul „Le Intransigent” anunță, că Banatul are să fie anexat în întregime României, cu rezerva unui teritor strategic în fața Belgradului...

DI SAVA ȘEVICI, contabil la Consistorul nostru eparhial din Arad, după o călătorie obositoare de 5 săptămâni, a sosit în mijlocul familiei sale, din Rusia, unde a stat ca prizonier din toamna anului 1914.

Resortul de culte și instrucțiune al Consiliului dirigent va fi luat de dl Dr. Valeriu Braniste. Dl Vasilie Goldiș își va ocupa locul în guvernul central din București.

Dl Gavril Precup, profesor la liceul din Blaj a fost numit șef de secție la învățământul secundar.

Corpul didactic din Bucovina a ținut în 14 și 15 Februarie un congres. S'au discutat probleme școlare și chestii de ale învățământului primar, impuse prin noua situație.

America a pierdut în războiu 107.000 de oameni.

Guvernul belgian a decis, ca orașul Ypres să fie conservat în stare de ruină, în care se află, ca o amintire a războiului.

Bancnotele Jugoslaviei. În noul stat jugoslav se pregătesc bancnote noi, cele de 20 și 50 dinari vor fi tipărite în Zagreb, cele de 500 și 1000 dinari în Paris, iar celelalte în Praga.

Numărul populației din Budapesta s'a urcat la peste 2 milioane.

Rețeaua căilor ferate române se va împărți în patru direcții regionale după cum urmează: Direcția I regională, cu reședința în București, va cuprinde liniile din Dobrogea și Muntenia până la Brăila inclusiv și parte din Moldova până la Mărășești exclusiv.

Direcția II regională cu reședința în Iași va cuprinde liniile din Moldova, Bucovina și Basarabia.

Direcția III, cu reședința în Cluj, va cuprinde liniile din Transilvania, ocupate actualmente de armata română.

Direcția IV, cu reședința în Arad, va cuprinde restul liniilor Ardealului.

Separația exactă a liniilor din Ardeal, înființarea direcției a patra, precum și aplicarea noului regulament în Bucovina și Ardeal, se va face de direcțiunea generală pe măsură ce evenimentele o vor permite.

† Irina Cure nasc. Beltechi preoteasă, a înțecat din viață Miercuri, în 30 Ianuarie (12 Febr.) în etate de 56 ani. Rămășițele pământești ale defunctei au fost așezate spre odihnă vecinică în cimitirul din Covășinț la 1/14 Februarie Pe adormita în Domnul o jelesc: Ioan Cure, preot gr-or rom. ca soț. Cornelia măr. Macavei, Aurel, Iuliu, Mărioara măr. Brancu, Valeriu, ca fil și fiice, Văd. Maria Țucra soră. Ioan Macavei preot, Aurel Brancu capelan, gineri. Dionisie, Lucia și Flaviu. nepoți. Transmitem îndureratei familii sincerile noastre condolențe. Odihnească și pace.

Măsurile Cehilor contra Ungariei. Oficiile poștale din republica ceho-slovacă nu mai primesc scrisori recomandate sau exprese pentru Austria germană sau Ungaria, nici nu permit convorbiri telefonice cu Ungaria. Scrisorile simple trebuie expediate deschise. Aceste măsuri stau în legătură cu stampilarea bancnotelor.

Din pilda altora. În Praga domnește spiritul celei mai largi și mai sincere democrații. Sistemul „cărților de vizită” pe la ministere nu se cunoaște, aici oricine are ceva de spus ori cui, e liber să o facă. Miniștri se plimbă pe jos prin oraș, fiindcă de automobile e nevoie afară în provincie, pentru complectarea organizării administrative.

Primul-ministru, dl Kramarz, a și refuzat salariul său de ministru de 60.000 pe an, în folosul orfanilor de război, iar toți miniștrii au declarat că renunță la orice cheltuieli de reprezentare ca să nu mai amintim că instrucția „fondurilor secrete” în Ceho-Slovania nu se cunoaște.

Foamete în Constantinopol. Frumoasa capitală a Țării Turcești e pe cale de a se prăpădi. Mor locuitorii de foame și de boale. Cât sunt de lungi ulițele, zac copiii și oameni leșinați de foame. Și-l lasă acolo să moară. Nu e cine să le ajute. S'a destrămat toată rânduiala în oraș. Nu mai poruncește nimenea. Soldații fugiți dela oaste, în număr de 400.000 au pus stăpânire peste oraș: fură, jăfuesc, aprind și omoară. Și nu e cine să-i oprească. Ceilalți soldați din armata, care la începutul războiului număra 2 milioane de oameni, toți au perit. Au murit de foame și de ranele primite în război. Pentru că nu i-a îngrijit nimenea — Pânea turcilor e din paie măcinate, amestecate cu cenușe. Și e atât de scumpă și asta, că sărăcimea n'o poate cumpăra.

BIBLIOGRAFIE.

Dr Petru Barbu: Învățătura Bisericii creștine ortodoxe. IV Carte, de Religione pentru școlile secundare. Partea I și II: Dogmele și Morala bisericii. Aprodată de Ven Consistor diecezan gr-or rom. din Arad sub Nr. 4099 ex 1918. Caransebeș, 1918. — Prețul 3 cor.

Calendarul diecezan din Arad pe anul 1919. Conține cronologia pe anul 1919, sărbători și alte zile schimbăcioase, posturile, deslegări de post, parastasele oficioase, sărbătorile școlare, zilele de repaus la judecătoria, întunecimile, anotimpurile, partea calendaristică, genealogia familiei domnitoare, domnitorii celorlalte state europene, calendar economic, târgurile, tarifa poștală și o parte literară instructivă și variată cu poezii și proză din peana unor scriitori distinși și împodobită cu ilustrațiuni actuale. Il recomandăm cu căldură. Prețul unui exemplar 2 cor. plus 2 fil. pentru porto. Revanzătorii primesc rabat. Se poate comandă dela Librăria diecezană din Arad (str. Deák Ferencz 35).

Redactor responsabil: Dr. Teodor Botiș, profesor

PARTEA OFICIALĂ.

Concurs.

În temeiul ordinațiunii Ven. Consistor Nr. 2309/șc. 1918, pentru îndeplinirea postului în vâțătoresc-cantorat dela școala confesională ortomană din comuna Roșia (com. Bihor) se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela primă publicare în organul oficios „Biserica și Școala”

Venitele împreunate cu aceasta stațiune sunt: 1. Salar fundamental dela parohie 1000 coroane 2. Locuință în natură, intravilan și grădină de legume în estenziune de 1 (un) jugăr și 20 stânjeni. 3. Venitele stolare legale dela credincioși. 4. Relut de lemne pentru sala de învățământ zece (zece) metri. 5. Diurne și spese de călătorie la conferințele învățătoresți în suma de 30 (treizeci) coroane, dacă va lua parte. 6. Compenziție de pășune și pădure urbanială școlară, având învățătorul să provadă strana necondiționat, fără altă remunerație. Eventualul ajutor de stat.

Cei ce doresc să ocupe acest post, sunt și avizați ca cererile lor ajustate în regulă și adresate comitetului parohial să le înainteze P. Oficiului protopopesco ortoman al Beișului, Pocola, având respectivii să se prezinte în vreo Duminecă la sf. biserică din Roșia, pentru acesă și arate desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 12/25 Ianuarie 1919. Comitetul parohial

In conșelegere cu: Petru E. Papp, protopop

Dr. Cornelia Moga fost asistent Reșter la clinica Internă de interne din Budapesta, aduce la cunoștință onor. public că s'a strămutat la Arad, str. Si Nr. 1/b, unde ordonează zilnic pentru boale interne și de nervi. Totodată deschide laborator pentru cercetări chemice, bacteriologice, terologice și laborator Röntgen.

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștința onor. public, că

Croitoria Diecezană

(strada Deák Ferencz Nr. 35) și-a reinceput activitatea.

Primește

pentru renovare, transformare, întoar-gu cere: haine civile și îmbrăcăminte pre-do țești. Confectionează: haine civile, asi ornată bisericesti, prapori, steaguri, rar epitafe, perdele, măsaie etc. etc. :: Ep prompt și pe lângă prețuri convenabile du cu

Librăria Diecezană, Arad. și ti